

SUMARI

Què són els humans? 6-33

Com va començar tot?	8-9
Qui soc jo?	10-11
Què és l'existència?	12-13
Què és la vida?	14-15
Què és créixer i envellir?	16-17
Què és la malaltia?	18-19
Què és la mort?	20-21
Què és el temps?	22-23
Què és el llenguatge?	24-25
Què és l'aparença?	26-27
Què és la bellesa?	28-29
Qui és Deu?	30-31
Què és el somni i la realitat?	32-33

Què és la família? 34-55

Què són el nois i les noies?	36-37
Què és el matrimoni?	38-39
Què és ser pares?	40-41
Què és la família?	42-43
Què és ser germà o germana?	44-45
Què és ser petit o gran?	46-47
Què és una separació?	48-49
Què és el diàleg?	50-51
Què són la veritat i la mentida?	52-53
Què és l'obediència?	54-55

Què són els sentiments i les emocions? 56-85

Què és riure?	58-59
Què és plorar?	60-61
Què són la felicitat i la desgràcia?	62-63
Què és la por?	64-65
Què és la valentia?	66-67
Què és l'amor?	68-69
Què és la generositat?	70-71
Què és l'enveja?	72-73
Què és la timidesa?	74-75
Què és el pudor?	76-77
Què són l'orgull i la vergonya?	78-79
Què és la mandra?	80-81
Què és la golafreria?	82-83
Què és l'enuig?	84-85

Què és l'escola?

86-107

Què és l'educació obligatòria?	88-89
Què són els coneixements?	90-91
Què és la ciència?	92-93
Què és la cultura?	94-95
Què és la intel·ligència?	96-97
Què és la memòria?	98-99
Què són l'èxit i el fracàs?	100-101
Què és la competició?	102-103
Què és l'amistat?	104-105
Què són els directors?	106-107

Què és la societat?

108-147

Què és la llibertat?	110-111
Què és la llei?	112-113
Què és la política?	114-115
Què són la justícia i la injustícia?	116-117
Què és el treball?	118-119
Què són les professions?	120-121
Què és l'art?	122-123
Què són els diners?	124-125
Què són la riquesa i la pobresa?	126-127
Què són el bé i el mal?	128-129
Què són la violència i la no-violència?	130-131
Què és la presó?	132-133
Què són la guerra i la pau?	134-135
Què són les drogues?	136-137
Què és la soledat?	138-139
Què és la moda?	140-141
Què és el racisme?	142-143
Què és la diversitat funcional?	144-145
Què és el respecte?	146-147

Què és el medi ambient?

148-157

Què és la natura?	150-151
Què és la contaminació?	152-153
Què és la biodiversitat?	154-155
Què és l'ecologia?	156-157

Índex 158-160

On era
jo abans
de néixer?

Per què
de vegades
em trobo lleig?

Per què
cal respectar
la vida?

Es trist
envellir?

Els humans
són també
animals?

Quan
dormim,
seguim
existint?

Quan algú
es mor,
és per sempre?

Què són el humans?

Preguntes 1-52

Com va començar tot?

1

T És veritat que els humans venen del mico?

➔ Els éssers humans i els micos van tenir un avantpassat comú que va viure fa més de 5 milions d'anys. Els micos van continuar desplaçant-se de quatre grapes, però els avantpassats dels humans a poc a poc van aprendre a caminar alçats. Al mateix temps el seu cervell es va fer més gran i van començar a fabricar eines.

2

Però se sap quin va ser el primer home?

➔ Els primers éssers humans van aparèixer a l'Àfrica fa 2,5 milions d'anys. Els científics els van anomenar *Homo habilis*, homes hàbils, perquè sabien fer eines amb pedres. A poc a poc, l'espècie humana va anar evolucionant fins a l'*Homo sapiens*, que també va aparèixer a l'Àfrica, però força més tard. La nostra espècie havia nascut!

Els humans són també animals?

➔ Els humans

tenim el mateix cicle vital que els animals: naixem, creixem, ens reproduïm i finalment morim. Per poder viure, necessitem respirar, menjar i dormir, com tots els animals. Som mamífers, perquè els nadons humans beuen la llet de la mare. I, com els micos, som de la família dels primats.

3

Per què els humans són diferents?

➔ Els humans són animals, però uns animals diferents. Podem fer coses que cap altre animal és capaç de fer: parlar, reflexionar, prendre decisions, inventar màquines, triar els nostres representants, imaginar històries. Sabem que la nostra vida és preciosa i, quan algú mor, l'enterrarem per recordar-lo.

4

Tu què en penses?
 Sens dubte, l'ésser humà és un animal excepcional!
 Però a vegades la nostra intel·ligència ens juga males passades i ens fa creure que som els reis del món. Evidentment, no és assenyat contaminar el planeta en què vivim o iniciar guerres.

Qui soc jo?

5

On era jo abans de néixer?

➡ Just abans de

néixer, eres un nadó al ventre de la teva mare. I abans? Eres encara més petit, i t'estaves desenvolupant. I abans d'això? Al principi de tot, eres un embrió, un petit ou format amb dues llavors, una del teu pare i una altra de la teva mare. D'acord, però i encara abans? Abans que les llavors dels teus pares s'unissin, tu no existies. Només eres als somnis dels teus pares...

6

Com vaig néixer?

➡ A mesura que passen els

mesos, el nadó es desenvolupa i creix en el ventre de la seva mare. Al final del 8è mes, el nadó ja ha crescut gairebé del tot i comença a faltar-li espai. Abans de quedar massa estret, es prepara per néixer: es gira per quedar cap per avall. Quan arriba l'hora, el ventre de la mare té fortes contraccions, que ajuden el nadó a sortir.

Soc com els altres?

➔ Cada ésser

humà és únic. Encara que hakis heretat el nas del teu pare o els ulls de la teva mare, en realitat no ets exactament com cap de tots dos. La teva història també és única, perquè ningú no viu la mateixa vida que un altre. Malgrat això, tots els éssers humans tenim trets comuns: tenim cervell, dues cames, un nas, dos ulls...

7

Tots
s'assemblen!

Sempre seré igual?

➔ Durant la

teva vida, sempre seràs la mateixa persona, però el teu aspecte físic canviarà. De fet, ja ha canviat: ja no ets com a les fotos on surts de petit. El teu caràcter, els teus gustos i la teva forma de veure el món també es modificaran en funció de les teves experiències, però gràcies a la memòria, recordaràs el que vagis vivint.

8

Tu què en penses?
El 1996, els científics van aconseguir crear una ovella en un laboratori. Van fer una cosa impossible a la natura: un nadó sense pare. Aquesta ovella era un clon: tenia exactament les mateixes cèl·lules que la seva mare. Però als 5 anys, patia les malalties pròpies d'una ovella d'11 anys.

Què és l'existència?

9

Per què existeixo?

➡ Com tots els nens, existeixes perquè el teu pare i la teva mare van voler tenir un nen junts. I els teus pares existeixen perquè els seus pares també van voler tenir-ne un. Però per què existeix l'ésser humà a la Terra? Aquesta és una pregunta que en realitat no té resposta. Hi ha qui pensa que és per voluntat de Déu, altres opinen que és producte de l'atzar.

Existeixen els fantasmes?

➡➡ Per mitjà dels sentits, la vista, l'oïda, el tacte, rebem informació del que ens envolta i podem saber si alguna cosa existeix. Per tal que una cosa existeixi, ha de tenir una forma,

un cos, cal poder tocar-lo. Diuen que els fantasmes són esperits, però ningú no els ha tocat, de manera que no es pot afirmar que existeixin.

Aleshores, com sabem que els microbis existeixen?

- ➡➡ Els microbis són invisibles a simple vista, perquè són microscòpics, però es poden observar gràcies als microscopis, que els augmenten milers de vegades. Abans de la invenció del microscopi, alguns científics havien predit la seva existència, encara que no ho podien provar.

Quan dormim, existim igualment?

- ➡➡ Mentre dormim, el nostre cos continua actiu: el cor batega, els pulmons s'omplen d'aire i es buiden, els ossos creixen. La ment somia i va a la seva. I tant que existim, encara que no ens n'adonem! En despertar, el cos i la ment es retroben.

Tu què en penses?

Moltes coses, com ara els microbis, existeixen encara que no les percebem. I, en ocasions, els sentits ens enganyen! Als deserts a vegades es veuen zones amb aigua que en realitat no existeixen: són els miratges.

Què és la vida?

13

Què és un ésser viu?

➡ Els humans i els animals

són éssers vius: respiren, s'alimenten, es reproduïxen, creixen i moren. Les plantes també són éssers vius, encara que no es moguin. En canvi, les pedres, els cotxes o els ordinadors no són éssers vius. Encara que un cotxe es mogui, no canvia ni creix.

14

Per a què serveix viure?

➡ Una gran pregunta!

Cada dia fas un munt de coses: menges, jugues, treballes, parles amb els altres,

rius i a vegades plores. És la teva vida! En créixer, cadascú procura donar-li un sentit a la seva vida: formar una família, ajudar els altres, aconseguir un rècord esportiu o, simplement, ser feliç.

